

Työ- ja elinkeinoministeriö
lausuntopalvelu.fi

Viite **VN/20925/2021**

Tehy ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia ja kotoutumisen edistämisestä annettua lakia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismääräyksiin siirtymisen johdosta. Lisäksi säädettäisiin hyvinvointialueille uusi tehtävä alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden tuen järjestämisessä.

Molempien lakien uudistuksella tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, joita hyvinvointialueiden sote-järjestämismääräyksiin seuraa.

Kotoutumislain osalta esityksellä turvattaisiin maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistä annetun lain nojalla saamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestäminen jatkossa, kun sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Mikäli uudistusta ei tehtäisi, hyvinvointialueet eivät voisi hakea valtiolta korvauksia ja kyseisten palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia voisi olla haastavaa kattaa muuten. Uudistuksella mahdollistetaan jatkossa yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut kotoutumislain palveluiden parissa oleville maahanmuuttajille. Alaikäisten osalta esityksellä pyritään turvaamaan perheryhmäkotien toiminnan jatkuvuus ja lasten hoiva, huolenpito ja kasvatus.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismääräyksiin siirtymisestä hyvinvointialueille johtuvat teknisiä luonteisia muutokset ovat tarpeellisia ja siten kannatettavia.

Laki kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismääräyksiin siirtymisestä hyvinvointialueille johtuvat teknisiä luonteisia muutokset ovat tarpeellisia ja siten kannatettavia.

Kotoutumisen edistämistä annetulla lailla säädettäisiin hyvinvointialueille uusi tehtävä liittyen alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestämiseen esimerkiksi perheryhmäkoteissa sekä tukitoimenpiteistä, joiden piirissä lapsi tai nuori voi olla, kunnes hän täyttää 25 vuotta tai kunnes hänellä on huoltaja Suomessa. Nykyisellään on toiminta kuntien vastuulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyy hyvinvointialueille sisältäen myös perheryhmäkotien henkilöstön, jolla on sosiaalihuollon pätevyys kotoutumislainsäädännössä säädetty. Mikäli tehtävän siirtämistä hyvinvointialueille ei mahdollistettaisi lainsäädännöllä, kunnille syntyisi resurssitarpeita ja perheryhmäkotitoiminta täytyisi järjestää ostopalveluna niissäkin kunnissa, joissa se nykyisin on toteutettu sosiaalitoimen alaisuudessa. Alaikäisten osalta esityksellä pyritään turvaamaan perheryhmäkotien toiminnan jatkuvuus ja lasten hoiva, huolenpito ja kasvatus. Hyvinvointialueella voi isompana toimijana olla paremmat valmiudet esim. ympärivuorokautisen hoivan järjestämiseen, henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja lasten tarpeisiin vastaamiseen.

Lisäksi ehdotetaan, että kunnan ja ELY-keskuksen väliset voimassa olevat sopimukset, jotka ovat edellytyksenä perheryhmäkotoiminnalle sekä osalle korvausten saamista, siirtyisivät kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Tämän johdosta hyvinvointialueen ja ELY-keskuksen ei tarvitsisi sopia erikseen kunkin maahanmuuttajan osalta syntyvistä sopimusta edellyttävistä kustannuksista, jotta hyvinvointialue voisi hakea niihin valtion korvauksia. Tehy pitää tärkeänä, että toiminta alaikäisen asiakkaan näkökulmasta säilyy muuttumattomana ja kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Pykälässä 88 b § säädetään ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten tukea toteuttavan henkilöstön asemasta. Perheryhmäkotien toimintaan sekä muuhun alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleen lapsen tai nuoren tukeen tai asumisen järjestämiseen liittyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, jos tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä. Tehy kannattaa suunniteltua liikkeenluovutusta.

Tulevilla hyvinvointialueilla ja kunnilla tulee olla selkeä vastuujaako ja selkeä saumaton yhteistyö.

Lausunnossa on huomioitu Suomen Sairaanhoidajat ry:n ja Kuntoutusohjaajat ry:n näkemyksiä.

Helsingissä 5.4.2022

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Eva Siitonen, sosiaalipoliittinen asiantuntija, Tehy ry, eva.siitonen@tehy.fi